

CATEGORIES GRAMATICALS

ELS DETERMINANTS

- Un determinant és una paraula que va davant del nom per tal de presentar-lo, identificar-lo o qualificar-lo.
- Es classifiquen en:
 1. Articles (el, la...)
 2. Demonstratius (aquest, aquell...)
 3. Possessius (el meu, ton...)
 4. Numerals: cardinals (un, dos...)/ ordinals (1r, 2n, 3r, 4t, 5é, 6é,...)
 5. Indefinits (algun, qualsevol...)
 6. Interrogatius (quin, quina...)
 7. Exclamatius (quin, quina, que sense accent, en valencià). Ex.: Que bo! Que bé! Quin-a/ quins-ines. Ex.: Quin fred! Quina calor!
 8. Quantitatius (molt, poc...)

ELS PRONOMS

- Un pronom és una paraula de significat variable que ens permet referir-nos a una persona, un animal o un objecte sense necessitat d'haver-ne dit el nom. Ella balla.
- Es classifiquen en 6 grups:
 1. Personals forts (jo, tu...)
 2. Personals febles (em, et...)
 3. Demonstratius (això, allò...)
 4. Indefinits (algú, ningú...)
 5. Interrogatius (qui, què...)
 6. Relatius (que, el qual...)

ELS NOMS

- Un nom és una paraula que serveix per designar un ésser animat o inanimat o una idea. (nin, llop, gerani, taula, amor, bellesa...)
- Un nom és una paraula variable: segons el gènere (el niu, la nina) i segons el nombre (el llop, els llops).
- El nom és el nucli del SN. (Una dona rossa)

Els noms poden ser:

- Abstractes: felicitat, cultura, angonya, pau, etc.
- Concrets: pilota, bossa, ciutat, barri, etc
- Comuns: taula, ovella, gerani (comptables); sucre, llet, aigua (no comptables), etc.
- Individuals: músic, maleta, colom, etc.
- Col·lectius: orquestra, equipatge, esbart, etc.
- Propis: Anna, Adrià, Martí, Alexandra, etc. (antropònims); Onil, Ibi, Biar, Villena (topònims)

ELS ADJECTIUS

- Un adjectiu és una paraula que serveix per designar les característiques dels éssers o les coses ([taula gran](#), [bolígraf blau](#), [llit còmode](#)).
- L'adjectiu és una paraula variable: sol tenir dues formes per al singular i dos més per al plural ([xicotet](#), [xicoteta](#), [xicotets](#), [xicotetes](#)). Concorde amb el nom en gènere i nombre.
- Dins del Sintagma Nominal fa la funció de complement del nom. [El quadre bonic](#).

VERB: és la paraula variable que expressa una acció que realitza o rep el subjecte, o bé, el seu estat. És el nucli del SV i és imprescindible per a la formació d'oracions.

Admet marca de persona, nombre, temps, mode i aspecte. Pot ser:

- Copulatiu: ésser, estar, semblar, paréixer.
- Predicatiu: llegir, escoltar, recollir, plegar (transitiu: acompanyats d'un CD); dormir, riure, tafanejar (intransitiu: no necessiten CD).
- Pronominals: vestir-se, llavar-se, alçar-se, anar-se'n, fer-se –tenir una amistat, etc.

ADVERBI: paraula invariable que matisa el significat d'un adjectiu, un adverbí, un verb i, també, predicats o oracions. Poden ser de:

- Temps: abans, després, ara, enguany, ja, mai...
- Lloc: ací, aquí, allà, allí, dalt, davant, darrere, arreu...
- Manera: així, bé, malament, ben (+ participi –fet, acabat, escrit, cantat, etc.), corrents, alhora (=al mateix temps)...Recordeu: per formar els adverbis de manera, prenem l'adjectiu en femení + ment (si l'adjectiu porta accent, l'adverbí, el mantindrà: sàvia < sàviament)
- Quantitatiu: bastant, gaire, gens, poc, prou, massa, tant...
- Afirmatiu: sí, prou...
- Negatiu: no, no...pas, de cap manera (locució adverbial)...
- Dubte: potser

PREPOSICIÓ: paraula invariable que relaciona paraules, sintagmes o oracions de categories sintàctiques diferents. Forma un sintagma preposicional quan relaciona un sintagma nominal amb un altre element (un vestit de seda). Poden ser:

- Febles (o àtones): a, amb, de, en, per, per a...
- Fortes (tòniques): cap, contra, entre, fins (simples); cap a, des de, fins a (compostes), entre...

CONJUNCIÓ: paraula invariable que relaciona paraules o oracions de la mateixa categoria sintàctica.

- Copulatives: i, ni, etc.
- Disjuntives: o, o bé.
- Distributives: ara...ara; ni...ni; ja...ja, etc.
- Adversatives: però, sinó, altrament, etc.
- Consecutives: doncs, de manera que, per tant, etc.

LES INTERJECCIONS

Una interjecció és una paraula que serveix per fer una exclamació. Ex: Ei, vigila!
Poden expressar dolor o oblit, incredulitat, avorriment, repugnància (ai!, bah!, ufl, ecs!)
Són invariables, i sovint introdueixen les oracions de modalitat exclamativa.